

VETO

ALGEMENE STUDENTENRAAD

Sociale herkomst studenten

Aantrekkelijk, maar elitair!

Onlangs is een onderzoek naar de sociale herkomststrends in de Belgische Leuvense studentenbevolking (periode 1964-1980) gepubliceerd. Het onderzoek is van de hand van dr. Ivan De Lanoo, verbonden aan de afdeling politiek en sociaal denken van de fakulteit der Sociale wetenschappen van K.U.Leuven. De publikatie is uitgegeven door de Dienst Studentenvoorzieningen. Een eerste in zijn soort. Wat leert ons nu deze terugblik op een turbulente universitaire periode? Universitaire expansie, financieringswetgeving, besparingen, verhoging van het inschrijvingsgeld... Hoe heeft het democratiseringsproces zich daarin voltrokken? Hierna de belangrijkste conclusies uit het onderzoek zelf. De politieke achtergrond waartegen de resultaten afgewogen moeten worden, komt ruimschoots aan bod in het gesprek dat we hadden met I. De Lanoo.

De sociale herkomst van de studenten werd gemeten via het socio-professioneel niveau waartoe de vader van de student(e), op basis van zijn beroepsuitoefening behoort.

De Lanoo onderscheidt 4 niveaus. Het hoger socio-professioneel niveau: daartoe behoren de socio-professionele categorieën hogere en lagere academische functies, de grootondernemers, de directiefuncties en de licentiaten in het onderwijs. Het midden-hoger socio-professioneel niveau is samengesteld uit de categorieën middelgrote en kleinere ondernemers, de bedienden van het niveau A1, de geaggregeerden van het lager secundair onderwijs en de handelaars uit de culturele sector. De bedienden niveau opsteller, onderwijzers, ambachtslui, landbouwers en geschoolde arbeiders: deze categorieën vormen het midden-lager socio-professioneel niveau. Het lagere socio-professioneel niveau tenslotte, beslaat de categorieën handelaars-winkeliers, de uitvoeringsbedienden, de geöfende arbeiders en de ongeschoolde arbeiders.

Over gans de beschouwde periode is het sociale herkomstpatroon bij de studentinnen elitair dan bij de mannelijke studenten. Nochtans hebben de vrouwen een hele weg afgelegd. Van een procentueel deelname verschil bvb. voor het hoger niveau van 12,43% in 1964 ten voordele van de vrouwelijke studenten is dit verschil in 1980-81 gedaald tot 2,67%. Zoals voor de andere niveaus groeien de herkomstopbouw naar elkaar toe. Twee tegengestelde bewegingen liggen hieraan ten grondslag. Enerzijds het 'meer elitair worden van het herkomstpatroon van de mannelijke studentenbevolking, anderzijds de afname van het elitair karakter van de vrouwelijke

Elitair

Bij de mannelijke studenten heeft vooral het hoger en het midden-lager niveau een expansie gekend; bij de vrouwen zijn dit

het midden-lager en het lager.

De Lanoo analyseert de evolutie op lange (1964-80), halflange (1971-80) en korte termijn (1976-80). Dit biedt (vooral beleidsmatig) genuanceerder beeld. De mannelijke studenten (1). Het hoger socio-professioneel niveau vergroot zijn deelname op lange termijn, die verhoging wordt nog uitgesproken op halflange termijn en wordt nog sterker geïntensiveerd op korte termijn. Het midden-hoger daalt op lange termijn, daalt nog sterker op halflange termijn, maar evolueert naar een stijging op korte termijn. Het midden-lager vertoont een belangwekkende verhoging op lange termijn, die verhoging zwakt af op halflange termijn en evolueert naar een daling op korte termijn. Het lager socio-professioneel niveau, tenslotte, vertoont een zeer grote daling op lange termijn, deze daling wordt minder uitgesproken op halflange termijn, en wordt nog iets kleiner op korte termijn.

De sociale herkomst-opbouwwijzigingen ondergaan in de eerste plaats een grote invloed van de sociale herkomst opbouw van de nieuwe lichten generatiestudenten. Ook van die specifieke groep heeft De Lanoo de trends qua sociale opbouw geanalyseerd. Deze bevestigingen grotendeels het reeds geschetste evolutiepatroon van de mannelijke studentenbevolking. Meer nog. Aan de hand van de gegevens betreffende de laatste jaren (1976-80) kan je de overgang naar een nieuw patroon ontdekken, nl. het verhogen van de participatie uit het hoger- en midden-hoger niveau en het verkleinen van de deelname uit het midden-lager en het lager niveau. Vooral deze vaststelling is zeer verontrustend. Hieruit meende I. De Lanoo in een uiteenzetting voor de Raad voor Studentenvoorzieningen van 30 april jl. te mogen afleiden dat de democratisering van het onderwijs onmiskenbaar stagneert en dat, indien niet snel wettelijke maatregelen getroffen worden, deze nulgroei zal ontstaan in een

elitair opwaartse beweging.

Bedienden

Twee beroepsgroepen worden in de studie meer gedetailleerd onder de loep genomen. De participatie van de bediendengroep is de afgelopen 16 jaar zeer sterk gestegen. Het betreft hier een explosie van de middengroepen. De laatste jaren is deze beweging vrijwel tot stilstand gekomen en is de sociale herkomstopbouw bij de mannen en de vrouwen uit de bediendengroep nagenoeg identiek. Het aandeel van de mannelijke studenten afkomstig uit de arbeidersgroep is in de afgelopen 16 jaar echter nog nauwelijks gestegen. De laagste sociale herkomst-categorie, de ongeschoolde arbeiders, heeft haar aandeel zelfs aanzienlijk zien verminderen. Bovendien kan men zich afvragen: zijn deze studenten wel in de volle betekenis van het woord arbeiderskinderen? Het antwoord op deze vraag blijkt grotendeels negatief. Indien men rekening houdt met criteria als al dan niet loonarbeid, al dan niet landbouwer, al dan niet handarbeid, al dan niet zelfstandig, dan stelt men vast dat de 'arbeiderskinderen' voor het kleinste deel afkomstig zijn uit de groep van de niet-handarbeiders, uit de groep van de loonarbeiders, en uit de groep waarvan een van de grootvaders handarbeider is en de andere niet. De Lanoo komt kan ook tot de conclusie dat we hier te doen hebben met een groep arbeiderskinderen die voor het grootste deel herkomstig is van de maatschappelijke ladder gedaalde families.

Brengt men immers de beroepsuitoefening van beide grootvaders in rekening, dan blijkt dat nog slechts 2,04% van de studenten tot de traditionele arbeidersgroep kan gerekend worden.

Arbeiders sterk ondervertegenwoordigd

Uit een vergelijking met de werkende beroepsbevolking komt de participatie van de arbeidersgroep zeer sterk naar voor. Het is de beroeps-categorie die ongetwijfeld de sterkste zaak doet (zie tabel) Zij hebben hun participatie-index (die dalend is) nauwelijks verhoogd over de periode van 16 jaar. De zeer grote uitbreiding van de studentenbevolking is dan ook vooral gebeurd in het voordeel van de kinderen wiens vader 'onderwijzer' zijn, een 'akademische functie' uitoefenen of 'bedienden' zijn. Deze groepen participeren in zeer hoge mate aan het universitair onderwijs.

Hans Van Den Broeck

(voor voetnoten: zie pagina 3)

Studentenfeesten S.K.

(foto WIV)

"Ik snap ze niet, mijnheer, die studenten", zei een bejaarde voorbijganger me in de Naamsestraat. "Als al een stuk in mei. Moet da nog nie blokken misschien? Maar nee, da fuult maar, drinkt, en valt de vrouwen lastig."

Nou, zo erg was het nu ook niet, vorige week dinsdagavond (4 mei) op het Hogeschoolplein. Veel verbondspetten en linten. Veel bier ook. Maar niet onmiddellijk de avond waar ik nu al jaren naar smacht. En blijkbaar delen velen die mening, want er was een bedroevend lage opkomst. Wat er kwam, zat samengekoekt rond de vaten Stella. Barbeuegeuren, volkse spelen (hier en daar wat deelnemers), een kraampje met stapels onverkochte broodjes.

"Ach, meneer, de studenten. Ze zijn niet meer wat ze waren." Gelukkig maar?

Weekblad. Jg. 8, '81-'82. Nr. 28. dd. 13 mei 1982.

V.u. Marcel Meus. Van Evenstraat 2D, 3000 Leuven.

Redakties op vrijdag 18.30 u. op 't Stuc, Van Evenstraat 2 blok D, 1ste verdieping. (voor iedereen) Nr. 29. Artikels binnen op 14 mei. Aktualiteit op maandagmorgen, 17 mei.

Nr. 30. Artikels binnen op 21 mei. Aktualiteit op maandagvoormiddag, 24 mei.

Zoekertjes resp. op 17 mei en 24 mei, 's morgens.

En verder...

Redactioneel	p. 2
Interview De Lanoo	p. 3
Genetic Engineering	p. 4-5
Vrije Tribune AIB	p. 6
Verslag aanhouding	p. 6
Agenda	p. 8

Veto gekraakt?

Woensdag 12 mei zat er tussen de Veto-post het derde nummer van Onkruid's 'Rep en Roer'.

Groot was de verbazing van de Veto-redactie en de aanwezige A.S.R.-vrijgestelden. Op pagina 10 van dat *Rep en Roer*-nummer staat namelijk een ongewijzigde versie van het Veto-artikel (zie nr. 26) over de 'geleende' dossiers.

Het niet-ondertekende redactionele artikel dat in Veto verscheen, wordt in de Onkruid-krant ondertekend met 'kommando hem day'. Naast het artikel wordt er ook een foto afgedrukt die ook uit Veto werd overgenomen (met vermelding van de initialen van onze fotograaf). Dit alles gebeurde zonder medeweten van de redactie.

De door de redactie gevolgde weg om over totaalweigeren te berichten, liep tot hertoe al niet over rozen (lees hierover het redactioneel van deze week).

Deze redactionele optie wordt hier echter door Onkruid misbruikt. De doelstellingen van het journalistiek medium Veto enerzijds en de aktiegroep Onkruid anderzijds, worden onverantwoord door mekaar gehaald.

De redactie protesteert dan ook met klem tegen een dergelijke gang van zaken.

Bij gebrek aan foto's dit jaar: Ossenblok in VTKie verleden jaar. Ambiance.

Even Gaaz terugnemen

Maandag 3 mei: de Molshoop wordt afgegraven, het ingenieurshuis bezet de Thier om een nieuw VTK-praesidium te kiezen.

Vier ploegen aan de startlijn, van links naar rechts: Tiem Gaaz, V.A.T. '82, Ploeg Rom en Ploeg Ossenblok. Rom en Ossenblok dingen mee buiten competitie, Gaaz is de gedoodverfde favoriet. "De praesies is dood, leve de praesies."

Een praesidium-verkiezing kan je op twee manieren bekijken: enerzijds als spektakel en anderzijds als een democratische performance waarin een groep studenten zijn (haar) mag ook, Emmy) vertegenwoordiger(s) kiest. Een VTK-verkiezing is doorgaans minder spectaculair dan b.v. een Ekonomika-verkiezing: geen autokaravaan of ontvoeringen, hoogstens eens een beklanning van de schouw van het Thermotechnisch Instituut, de studentenfanfare toetend door de lessen, een entente met enkele eminente profen in alma III of een linkse ploeg.

'Het animeren op de verkiezingsavond wordt waargenomen door de zgn. 'lol-ploeg' — de conferentes van Ossenblok bv. waren goddelijk, bouwde hij een hele theorie op over de gelijkshakeling van het getal e en de valversnelling g, waarbij de positie van π in het gedrang kwam, wat dan opgelost werd door een beursnotering in te voeren voor π — die zo'n beetje de rol van π — die publiek en praesidium schertsend de waarheid mag zeggen, op zich nam.

Tot voor enkele jaren waren de kringverkiezingen in VTK een zielige vertoning — geen belangstelling, geen programma's, ploegen werden verkozen 'at face value': tot er 5 jaar geleden een ploeg was, *GIST* genaamd, die een programma had en binnen VTK als ekstreem-links bekend stond. Massale toeloop om *GIST* weg te stemmen, en dit scenario herhaalde zich vele jaren. *GIST* is intussen al lang dood en begraven, maar het gevolg was wel dat de rol van een praesidium binnen VTK geherwaardeerd werd, elke serieuze ploeg een programma heeft, en de verkiezingen een redelijke belangstelling

geniete

VTK is een kring waar aan continuïteit een groot belang gehecht wordt. VTK is eigenlijk een dynastie: al jaren wordt het praesidium opgebouwd rond enkele figuren uit het uittrede praesidium. Zo'n ploeg (i.e. ploeg Gaaz) heeft bij de verkiezingen natuurlijk altijd een voetje voor door het prestige, de steun en de informatie die ze krijgt van het uittrede praesidium. Dat geeft wel eens aanleiding tot zure opmerkingen, en het debat tussen de debutante ploegen ontaarde niet met in een scheldpartij. Aan het debat werd trouwens ook deelgenomen door leden van het uittrede praesidium om het gesprek mee naar het programma en de werking te richten, wat echter jammer genoeg weinig opiesode vanwege de weinig concrete antwoorden. Programmatisch was er inderdaad weinig verschil tussen Tiem Gaaz en ploeg VAT '82: beide ploegen opteeden voor een voortzetting van de huidige werking van VTK qua service en vertegenwoordiging, VAT '82 egde meer nadruk op activatie in de 'jaren'. Tiem Gaaz had ook aandacht voor vertegenwoordiging naar buiten uit, en wil de taktiek van ploeg Koen (het huidige praesidium) t.o.v. de ASR voortzetten, niet meer mokken in een hockje zoals VTK jarenlang deed, maar de ASR trachten bij te sturen door aktieve deelname in de beslissingsstructuren.

Tiem Gaaz, met als opperhoofd Bart De Moor, won glansrijk: 55% in de eerste stemronde. En er waren 470 stemgerechtigden.

Peter De Jonge

REDACTIONEEL KRI-MI-NEEL

VETO voelt zich nogal erg zwaar in de zo kwetsbare onderbuik getrapt.

De redactie — en mét haar de hele A.S.R. — lopen er dan ook nog een beetje gebukt bij, met de handen beschermend tussen de onderste ledematen gehouden. Zulks doet pijn, namelijk.

Vorige donderdag (dat is de dag waarop VETO nr. 27 verscheen, dus te laat om nog te berichten) hebben de B.O.B. en de rijkswacht vrij massaal gehuiszocht en opgepakt. Een van de zowat vijftien huiszoekingen had plaats op onze VETO-redaktielokalen. Twee van de meerdere gearresteerden waren de verantwoordelijke uitgever van VETO, tevens ASR-sekretaris, en één van onze redaktieleden. Nadat deze beiden respectievelijk 13 en 20 lange uren in 'verzekerde bewaring' hadden doorgebracht, werden

ze wandelen gestuurd, met evenwel een aanklacht voor heling van vertrouwelijke documenten opgespeld.

Gevolg wij zijn niet kwáááá... Wij zijn WOEST!!! Hoezo, zegt u?

Aanleiding tot dit forse gerechtelijke optreden was VETO nr. 26 van voor twee weken, een week vóór de genoemde feiten. VETO pakte toen immers uit met een afdrukje van een vertrouwelijke, tevens echter hoogst compromiterende rijkswachtmededeling aan de overheid. Die hadden we overgenomen uit een pak anoniem op de redactie afgeleverde kopies van stukjes gewetensbezwaardensdossiers. Men weet dat in het kader van de solidariteitsakties rond de zaak van totaalwegeraar Van Kerrebroeck een ongedifferentieerde groep onder naam Kommando Hem Day (naar de Belgische

anarchistische dienstweigeraar uit 1933) een 70-tal van zulke dossiers naar eigen zeggen 'geleend' hebben van het Leuvense arrondissementskommissariaat. Het was blijkbaar voor de gerechtelijke overheid voldoende dat VETO zijn journalistieke plicht nakwam, er zijn lezers van op de hoogte te brengen wat voor puur ondemokratische praktijken zoal vlotweg door de Belgische beugel kunnen, om de bloedhonden uit te sturen, zonder leiband. Een tijdje later zijn enkele van onze oogappels — tot ontsteltenis van de hele A.S.R. — zelfs formeel beschuldigd van heling van de 'echte' documenten.

VETO en de A.S.R. nemen afstand van de organisatie die de actie uitvoerde en van haar praktijken wij zijn niet betrokken en vellen ook geen oordeel. Het mag dan

nog normaal zijn dat, ondanks dat, de overheid door onze publikatie gealtereerd was en via VETO wou proberen informatie te verzamelen over wat ze als misdadig omschrijft. Wij nemen het evenwel NIET dat we op deze wijze ernstig in onze persvrijheid gehinderd worden de verantwoordelijke uitgever om 5 uur 's morgens van zijn bed lichten en één van de journalisten ter verantwoording roepen voor het gepubliceerde voelen wij immers aan als een serieuze intimidatie, het doorzoeken van onze redaktielokalen speurend naar de gestolen documenten als een genante verdachtmaking.

Tot daar een bittere oprisping die onomkeerbaar nog een tijd een wrange nasmaak zal achterlaten.

De redactie en de ASR-Stuurgroep

LEZERSBRIEVEN

Zij alweer

Dit schrijven n.a.v. de lezersbrief van Dirk Everaert in verband met de NSV-avond over 'Nationalisme als levensbeschouwing' met Dr. Marcel Brauns als spreker. Ik wil eersgenoemde erop wijzen dat ook deze reaktie subjectief is.

'Ook ik was op die avond aanwezig, en had dus niet meer u lezersbrief nodig om te horen beweren dat u inderdaad filosofisch gevormd bent en tevens theoloog hoopt te worden. Welnu, voor mij geldt dat niet, en het zal u daarom misschien verbazen dat ik dezondanks heel wat meer heb begrepen van het betoog dan de door u aangehaalde slogan. Aan de inhoud van uw schriftjele te zien, zelfs meer dan u ervan heeft gesnapt.

Van de avond meen ik me te herinneren dat Dr. Brauns op al uw vragen duidelijk heeft geantwoord. Dat dit antwoord niet datgene was dat u verhoopde te horen (waarschijnlijk 'Ik ben compleet fout, meneer, u heeft inderdaad groot gelijk.') betekende m.i. allerminst dat hij u vragen heeft ontweken. Na het geven van een voldoende antwoord is het dan ook logisch dat de spreker overschakelde naar een volgende vraag, temeer daar in de zaal nog meerdere anderen een vraag wensten te stellen.

Wat uw brief verder betreft, schijnt u het zonder meer geoorloofd te vinden de woorden van Dr. Brauns uiterst subjectief -en foutief- te interpreteren, en bovendien deze interpretatie voor waarheid te nemen en te laten doorgaan.

Een voorbeeld: u maakt de nogal naïeve veronderstelling dat iemand die het over 'de Joden' heeft, deze mensen niet als volk beschouwt, 'dat de moeite waard was hulp te bieden' (sic). Tot in zijn consequenties doorgetrokken zou dit betekenen dat een nationalist het steeds over 'het Vlaamse Volk' zou moeten hebben, daar waar iedereen weet dat hij de Vlamingen -zelfs mis gebruik van deze term- wel degelijk als volk beschouwt, zowel als hij de Joden, de Basken enz. als volk beschouwt. Bovendien maakt u dezelfde fout als waarvan u Dr. Brauns beschuldigt. Heeft u het immers niet over het begrip van eenheid dat door de openbaring kenbaar gemaakt werd 'aan de Joden die...?' Verder wens ik hieromtrent nog op te merken dat uw gedachten waarschijnlijk meer bij de theologische neigingen dan bij uw zinsconstructie waren, ander had u geweten dat het Joodse volk de moeite waard was hulp te krijgen i.p.v. hulp te bieden tijdens WO II.

Dat spreker het elders heeft over het feit dat staten die abortus legaliseren moordstaten zijn, betekent niet dat hij ze anders als voorbeeldig zou beschouwen. Evenmin dat hij anders de potentaten in de derde-wereldlanden slechte nationalistien noemt omdat ze niet voor hun volk opkomen, een ontkenning impliceert van de rol van de economie hierbij. U schijnt het fundamentele onderscheid tussen het belichten van een bepaald aspect van een problematiek, en het vergeten van essentiële punten in een geheel belichte problematiek niet te kunnen maken. Hopelijk voor u leert u dat nog wel. Wat tenslotte u besluit betreft i.v.m. de 'strategische zet' van links: deze was heel wat meer aan toeval te wijten dan aan

strategie. Intussen hoop ik echter met u dat u inderdaad nooit nationalist zal worden.

Linda De Donder

Algemene noot van de redactie

Nationalistisch, fascistisch, extreem-rechts... het zijn weer modewoorden, die even populair zijn als de zomerkleuren gele en groen. Het heeft onmiskenbaar te maken met het réveil van het extreem-rechts ideëngoed en de dito gemotiveerde akties. Het heeft wellicht ook te maken met een aantal informatiepoorten die schijnbaar plots opengestaan zijn. 40 jaar na de fascistische boom rond de tweede wereldoorlog: boeken over extreem-rechts, nu en gisteren, al dan niet rijkelijk afgevoerd, vinden een groot afzetgebied en laten we zeker niet het levenswerk van Maurice de Wilde, 'De Nieuwe Orde', vergeten. Kortom, iedereen heeft een indruk van de klok gekregen en trekt zich nog weinig aan van de klepel. Het gevolg is een te pas en te onpas gebruik van voka-bularium, een weinig gemotiveerde logica, in één woord, een gevaarlijke ongenueanceerdheid.

Er is zeker ongenueanceerdheid te onderkennen in de reaktie op de kwantiteit informatie. Neem bv. de evaluatie van 'De Nieuwe Orde'. Lode Claes, Bert van Boechout en andere Valeer Portiers zien al dadelijk leugenachtige want linkse indok-trinatie op het scherm en negeren totaal de geschiedenis. Aan de andere kant van het ideologisch spectrum komen alleen de reakties 'zie je wel' en 'had ik het niet gedacht' boven en deze zelfbevestiging verhindert ook een kritische kijk op dezelfde geschiedenis.

Een analoge ongenueanceerdheid speelt weer parten bij de zoveelste polemiek rond het NSV. (Tussen haakjes, het kleine NSV mag de laatste tijd alle behalve klagen over de regelmaat, waarmee hun naam gedrukt wordt. Als bij de verkoop van vijftig kolaflesjes ook telkens de naam van de producent in VETO zou verschijnen, dan was er geen plaats meer over voor de rest van de artikels, laat staan voor de lezersbrieven.) Zo is de spreekbeurt van de hoogbejaarde Brauns een prachtig akterein voor ongenueanceerdheid. Ben je een gelijkjesnaarde, dan zit alles kits, zo simpel is dat. Dit zijn echter reakties die konstante zijn op elke ideologische uiteenzetting, dus daar steken geen graten in. Erger is de konsequente reaktie van beide partijen. Braunsfansen en familieleden fulminerend dan tegen alles wat maar een rood vlekje vertoont, de anti's breken dan het 'nationalisme' tot op de grond af. Ongenueanceerdheid, met dat woord moe-ten we dit gedrag katalogeren. Neem bv. die laatste reaktie. Is het niet genuanceerder en kritischer 'dat nationalisme' te verguizen? En op welke basis mag verkondigd worden dat nationalisme perse rechts als de pest is? Volgens welke logica legt men in een vrije tribune op alle slakken zout om toch maar aan te tonen dat het NSV fascistisch en ziekelijk is. Het zou al even ongenueanceerd zijn te stellen dat ik het NSV wil goedpraten en dat ik hier openlijk de progressieve beweging van domkopperij beschuldig. Ik heb geen enkele affektie

vervolg op p. 8

acco-kopiedienst

tiensestraat 134-136 leuven - tel. 016/23.35.20

de concurrentie schrijft :

GOEDKOOP

GOEDKOPER

GOEDKOOPST ...

de acco-kopiedienst garandeert u :

SNELHEID

én KWALITEIT

én een EERLIJKE PRIJS !!!

en voor TESIENEN

doen wij nog IETS EXTRA

Lucien's corner

Voor de ingang van Studio 1 staat reeds om acht uur een massa te wachten en te drummen om een ticket te bemachtigen voor de filmgebeurtenis van het jaar, 'Reds' van Warren Beatty. Plots zoveel volk voor een bevrijdingsfilm? Nee, het blijft een Hollywoodiaanse romance, l'amour passion tussen twee rooie rakkers van het begin van deze eeuw. Ze trotseren Aziatische steppen en betrouwen de toendra's om op het einde in mekaar armen te vallen. Daartegenover is de relatie tussen de boerenzoon en de kommunistische lerarens in *Novecento* veel levensechter. Maar zelfs in die liefdesgeschiedenis blijft de film intelligent. Er wordt getoond hoe onvolwassen beide overtuigde progressieven — hij als communist, zij als feministe — hun idealen willen toepassen in hun eigen relatie en daarmee juist het tegenovergestelde resultaat bereiken. Zij wil niet weten van possessieve liefde maar hoe harder ze tegen hem tekeer gaat, hoe minder ze hem kan missen. En hij speelt de tolerante man die niet jaloeus wordt, hij zwert de wereld rond en

komt dan voor een tijdje bij zijn vrouw terug om zich met haar te verzoenen en dan weer ruzie te maken. Het valt niet mee te vrijen met iemand van de KP.

Maar wat hen dan echt samenbrengt is de wereld rondom hen. Le bonheur à deux wordt heilzaam verstoord door hun sociale activiteiten. Hun bezigheden vormen soms ook een hindernis, hij als links journalist vergalopeert zich in de politiek en verwaarloost de liefde en zijn vrouw. Maar die gebruikt het werk dan als voorwendsel om met hem naar Rusland te gaan, alwaar de grote revolutie hen voorgoed verenigt. Dan steunt hun relatie op gemeenschappelijke ervaringen waar ze mee verder kunnen.

De film is de condensering van twee menselijke levens in een bewegende periode van de geschiedenis. Het is het epos van een generatie die de levensbestemming niet aankon de machinist te zijn van de locomotief der geschiedenis. De mogelijkheid tot menselijk falen vraagt langzame en voorzichtige

maatschappijverandering en niet de revolutie van nu of nooit. John Reed gaat te keer tegen partijleider Zinoviev die gezin en gevoelens opoffert voor de partij en die desnoods manipuleert en onderdrukt om Rusland niet te laten overrompelen door het Westen. Maar ook de anarchiste Emma Goldman wordt door Reed terechtgewezen zij wil de revolutie zonder vuile handen, utopia hier en nu en helemaal.

De meest aangrijpende scène vanuit dit oogpunt is dan wanneer John en Louise de Russische grens oversteken en vanuit hun trein-koopje het gehavende tsarenleger zien volksjongens het slagveld opgejaagd voor het profijt van de oorlogsindustrie. Maar dezelfde ondoervende soldaten in bebloede uniformen worden de arm van de revolutie, wanneer ze het Winterpaleis in Petrograd bestormen en de burgerregering van Kerenski afzetten. Het blijft tenslotte het volk, en niet de intellectuele voorhoede van sympathiserende Kleinburgers, dat voor zijn eigen bevrijding vecht.

Lucien

De universiteit: nog steeds sociale woestijn

deel 1: de democratiseringpolitiek.

"Nee. Aan de universiteit kan men optimaal een neutrale weergave krijgen van de sociale samenstelling in het *sekundair* onderwijs." Een vaak gehoorde bewering. Nochtans stellen we een relatieve daling vast van lagere sociale herkomstgroepen aan de universiteit, zonder dat er aanwijzingen zijn als zou zich in het secundair onderwijs dat typisch voorbereid op de universitaire studie een gelijkaardige evolutie voordoen. Het is hoogstens een halve waarheid. Andere factoren spelen mee. Aspiratiedrempels, finaciële drempels, de onderwijsgezindheid van het secundair onderwijs zelf, ... En daarin reeds in een grijs verleden het streven naar democratisering van het onderwijs.

In hoeverre is het beleid daaraan tegemoet gekomen? Waar staan we momenteel, en vooral, welke tijd gaan we tegemoet voor de democratisering van het onderwijs. Daarover hadden we een gesprek met dr. I. De Lanoo die verbonden is aan de afdeling politiek en sociaal denken van de faculteit der Soc. Wet. In die hoedanigheid verriichte hij een onderzoek naar de sociale herkomsttrends in de Belgische Leuvense studentenbevolking (1964-1980).

Veto: We stellen uit uw studie enerzijds een dalende trend over de afgelopen 16 jaar vast van het aantal studenten uit lagere sociale herkomstcategorieën, anderzijds een stijging uit de hogere. Mag men daaruit concluderen dat het universitaire onderwijs niet gedemocratiseerd is sinds 1964, integendeel dat het elitair werd van de (althans mannelijke) studentenbevolking mag besloten worden dat zeker de democratiseringpolitiek faalt.

De Lanoo: Om te beginnen zou ik uw vraag willen precizeren. Het is niet zo dat de lagere beroepscategorieën zouden gedaald zijn aan de universiteit en dat de democratisering daardoor zou teruggegaan zijn. De stijging in studentenaantallen is relatief sneller verlopen in het hoger socio-professionele herkomstniveau dan in de lagere niveaus. In absolute aantallen echter, zijn alle niveaus erop vooruit gegaan. Eén uitzondering hierop: de laagste categorie, de ongeschoolde arbeiders. Momenteel zitten er minder studenten uit deze socio-professionele herkomstcategorie aan de universiteit dan 16 jaar terug. Vergelijkbare groep aan de universiteit met de Belgische mannelijke beroepsbevolking, dan stellen we een scherpe ondervertoegwoordiging vast. Dit zou er al heel anders uitzien, indien we de ongeschoolde arbeiders als herkomstcategorie uit de arbeidersgroep als geheel zouden lichten. De ondervertoegwoordiging zou dan veel onbelangrijker aan het licht komen.

Veto: Maar de vraag dan is de universiteit gedemocratiseerd geworden?

De Lanoo: Enerzijds ben ik geneigd die vraag positief te beantwoorden. Immers we hebben momenteel meer studenten uit verschillende groepen aan de universiteit dan dat 16 jaar geleden het geval was. Dat is niet te onderschatten. De evolutie van het democratiseringsproces is immers niet louter te meten aan de stijging van de participatie van lagere socio-professionele niveaus aan het universitaire onderwijs. Essentieel is dat de universiteit opengesteld wordt voor al de intellectueel begaafden, dat aan iedereen maximale kansen geboden worden om hoger onderwijs te volgen. En we stellen inderdaad vast dat de sociale midden-groep belangrijke winst geboekt heeft in de studentenbevolking: de bedienden-groep, met vooral de bedienden-opstellers (midden-lager socio-prof. niveau) hebben sinds 1964 een relatieve winst geboekt van 10% van de studentenbevolking.

Veto: Maar de doorstroming van kinderen uit de laagste bevolkingsgroepen is er toch op achteruit gegaan?

De Lanoo: Inderdaad, we moeten de valentiereserves opsporen en naar boven zien te halen. Maar wat stellen we vast. Die groep waar zich overeenkomstig toch een grote reserve aan talent zou moeten bevinden, de arbeiders, blijft ter plaatse trappelen. De doorstroming van de laagste groepen verloopt veel te traag, zelfs zodanig dat het stijgingsritme dat zich voordeed vanaf het eind van de jaren '50 tot de mid-sixties, volledig afgeremd is.

Veto: Waaraan schrijft u dat toe?

periode af te leggen, dus...

Een tweede oorzaak voor de trek van begaafde kinderen gezinnen van lagere beroepsgroep naar het NUHO is het eerder technische karakter van de daarvoorhanden zijnde richtingen, die meer aanleunen bij de vertrouwde dagelijkse praktijk van die gezinnen. Het *abstract, theoretisch gedoe* van de academische vorming trekt hen niet zo zeer aan. Het studiepakket in het NUHO is veel meer in overeenstemming met hun verwachtingen.

En dan nog een belangrijke, derde oorzaak is het wegvallen van de "struggle for life" na de studies. De concurrentie met collega's op de arbeidsmarkt is niet zo sterk aanwezig. Zo zal een technisch ingenieur veel meer kansen hebben om volgens zijn kwalificaties tewerkgesteld worden dan heel wat universitair.

Veto: Er zijn niettemin een aantal maatregelen genomen om begaafde financieel minvermogenen onderwijskansen te bieden. Hebben die dan gefaald?

De Lanoo: De groep van arbeiderskinderen aan de universiteit is van een dieptepunt (vrijwel nulpunt) in de dertiger jaren nog stegen naar een participatie van ongeveer 88% in het midden van de zestiger jaren met het maximum in het prikkle begin van de seventies. Dit is te verklaren door de *omnivalentiewet* (1964) en de invoering van het studiebeurzenstelsel, die op dat ogenblik hun volle uitwerking bereikten. Maar je mag die evolutie dan nog niet verkeerd begrijpen! Van de arbeidersgroep, de laagste beroep in het algemeen, die studenten naar de universiteit stuurt, behoort minstens de helft van de gezinnen niet tot een *traditioneel arbeidersmilieu*. Het zijn families die gedaald zijn op de maatschappelijke ladder. Of van vaders- of moederszijde — of beide — hebben zij een andere culturele background dan moge blijken uit de beroepsuitoefening van de

vader. (1)

Veto: U bedoelt dat zij ondanks de huidige sociale status van het gezin, hierdoor gemotiveerd worden?

De Lanoo: Precies. Dit is zeer belangrijk voor de democratiseringspolitiek: een positieve onderwijsgezindheid, en die wordt grotendeels bepaald door het milieu én door de lagere onderwijsvormen die genoten zijn. Voor de milieufactor is zeer belangrijk dat voorheen reeds een familiedid geparticipeerd heeft in het hoger onderwijs. Het is steeds zeer moeilijk om een eerste universitaire in een familie te krijgen. Maar daarna verlaagt de aspiratiedrempel fors en volgen er snel meerdere.

Essentieel is echter de onderwijsgezindheid van het onderwijs zelf. De toestand op dit vlak is verschrompelijk. Van de vele onderwijsinstellingen in Vlaanderen zijn er enkele grote leveranciers die secundair onderwijs inrichten van universiteitsstudenten, zijn er een groot aantal instellingen die nog geen deel van hun eindgediplomeerden naar de unif zien doorstromen en naar schatting 30% van de instellingen in het secundair onderwijs leveren geen universitaire af. De mentaliteit van de middelbare school in kwestie is zeer belangrijk. De gezindheid die de middelbare scholieren meekrijgen dat het sec. onderwijs al of niet als eindpunt moet gezien worden. Waarschijnlijk zou je in die secundaire onderwijsinstellingen die universitaire doorstroming leveren, eenzelfde opbouw qua sociale samenstelling terugvinden als aan de universiteit zelf.

Veto: Is daar soms een taak voor het universitaire beleid weggelegd?

De Lanoo: De grote fout zit 'm in de oriëntatie van de leerlingen in het secundair onderwijs. De universiteit kan daar op dat moment niets meer aan doen. Ze moet a.h.w. werken met het materiaal

dat ze aangereikt krijgt. Meer nog. We constateren zelfs dat de studenten uit de hogere sociale groepen op een iets betere manier hun universitaire eindexamen bereiken. Maar op zich hoeft dat ook niet te verwonderen. Er komen immers nauwelijks studenten uit lagere middens naar de unif die met slechts 50% à 60% van de punten hun secundair eindexamen behaalden. Die lagen van de bevolking selecteren zichzelf veel grondiger. Het PMS-centrum zal hen dergelijke keuze ook afraden. In tegenstelling met andere bevolkingsgroepen, die vaak de raad meekrijgen 'om toch maar eens te proberen', 150000 fr. investeren zonder brokken te maken in het huishouden is in gewone gezinnen immers onmogelijk. Nee. Aan de unif kan men optimaal een neutrale weergave krijgen van de situatie in het secundaire onderwijs.

Hans Van Den Broeck

Volgende week: deel 2
Universitaire expansie, de financieringswet en democratisering van de universiteit. Met vooruitblik.

VOETNOOT

(1) De invoering van het Nationaal Studiefonds schafte meteen het Fonds voor Meest Begaaften, alle vormen van toelatingsproeven af om recht te hebben op een studietoelage van het Rijk. Tegelijkertijd behielden secundaire voorwaarden zoals het behalen van een graad om in een volgend academiejaar nog aanspraak te kunnen maken op een studietoelage definitief tot het verleden.

Jaar	Akadem.	Onder-	Direktie-	Bedienden	Socio-ekonomische categorie					
Jaar	Geslacht	Akadem. functies	Onder-nemers	Direktie-functies	Bedienden	Handelaars	Onderwijzers	Ambachtslui	Landbouwers	Arbeiders
64-65	M	377	266	62	141	113	795	142	121	30
	V	614	351	119	128	91	857	86	82	12
70-71	M	363	211	72	155	80	755	141	111	37
	V	506	262	108	165	60	794	106	85	19
74-75	M	375	152	84	167	79	717	188	92	36
	V	461	160	110	181	83	671	142	83	23
80-81	M	438	127	106	178	80	627	161	65	33
	V	497	142	120	179	77	652	140	68	25

(Tabel: participatie-indexen voor de studentenbevolking per socio-ekonomische categorie en per akademiejaar)

VAN ALLE KANTEN VAN DE WERELD
REGENT HET GELUK WENSEN VOOR
DEZE NIEUWE VREDESDUIF...

ETHIOPIE AMERIKA
ZUID-AFRIKA RUSLAND ISRAEL
KUBA MAROKKO CHINA AFGHANISTAN
ETC. ... VIETNAM

HARTELIJK DANK VOOR
HET VERZORGEN VAN
ONZE VLUCHTELINGEN

(DIE WIJ ZO
ENTHOUSIAST
GEMAAKT HEBBEN
... HAHHA...)

Bij voorpagina-artikel
Voetnoten

Voor de cijferverters, statistici of gewoon sterk geïnteresseerden in de problematiek, één adres om deze brochure te bekomen:

Dienst Studentenvoorzieningen
Bogaardenstraat 3
3000 Leuven

titel: Sociale herkomsttrends in de Belgische Leuvense studentenbevolking. Periodes 1964-1980.
Auteur: dr. I. De Lanoo

(1) De evolutie bij de meisjesstudenten is sinds 1975 tot stilstand gekomen en evolueert in een nabije toekomst naar eenzelfde evolutiebeeld als bij de mannen.

(2) Zonder rekening te houden met dit criterium bedraagt het percentage 11,84% van het totaal aantal studenten.

Genetic Engineering aktueel te Leuven

Op woensdag 28 april organiseerde de werkgroep **Wetenschap en Samenleving** een informatienamiddag rond het thema «*Beheers van erfelijkheid*». De namiddag werd in twee delen gesplitst voor de behandeling van de thema's «*Knippen in Genen*» en «*Menselijke Erfelijkheid*». Voor de introductie tot beide thema's was door de werkgroep een videomontage samengesteld, welke met medewerking van verschillende leden van het academisch en wetenschappelijk personeel van de K.U. Leuven evenals andere onderzoeksinstellingen tot stand kwam. Hierna volgde telkens een pannelsprek, waarin de vragen van het talrijk opgekomen publiek beantwoord werden. Niet zozeer een studentenpubliek misschien, maar daar het jaargetijde wel een rol in spelen. Zoals vele andere recente technologieën is ook de «*genetic engineering*», ook wel «*genetische manipulatie*» genoemd, niet van kritiek gespaard gebleven, wat zacht uitgedrukt is voor één der meest besproken controverses in wetenschappelijke kringen tijdens de jaren '70. Volgens Prof. De Somer, rector van de K.U.L., ligt de reden voor die kritiek dan ook in dit «*nieuw-zijn*», en valt ze dus onder de noemer «*vrees voor het onbekende*». (1)

Alvorens iets over deze technologie te schrijven, moeten we toch enkele begrippen uit de moleculaire genetica naar voor brengen. De dragers van het erfelijk materiaal zijn de **chromosomen**. Het geheel van chromosomen, voor elke cel van het organisme gelijk (de mens heeft er 46), noemt men het **genoom**. De eenheid van dit erfelijk materiaal is het gen; elk gen codeert voor één bepaald eiwit of enzym. Dit laatste is ook een eiwit maar met een zeer specifieke functie, nl. het katalyseren van een bepaalde biochemische reactie. Deze eiwitten en enzymen zijn macro-moleculen, waarvan de primaire structuur bepaald wordt door een keten van aminozuren (er zijn 20 verschillende aminozuren, wat in ketenlengtes van verschillende tientallen tot honderden eenheden, vrijwel een oneindig aantal verschillende combinaties toelaat, en dus even zoveel verschillende eiwitten). De ruimtelijke configuratie van het eiwit (of exacter de secundaire, tertiaire en kwaternaire structuur), is dan een direct gevolg van de chemische en fysische eigenschappen van de primaire aminozurenvolgorde in wisselwerking met de omgeving op het moleculaire niveau.

De moleculaire organisatie van het gen, is ook deze van een keten-vormig macromolecule, met name het DNA (*desoxyribonucleic acid*) geassocieerd met o.a. eiwitten, doch deze eiwitten zijn van secundair belang in het bepalen van de genetische informatie. Het DNA is opgebouwd uit twee spiralig gewonden ketens, met een suiker-fosfaat-ruggengraat en hieraan gebonden organische basen, het zgn. **touwladdermodel** zoals door WATSON & CRICK in 1953 bekend gemaakt. (cfr. fig 1 en 2). De

éénduidigheid van de genetische code bestaat hierin om de aminozurenvolgorde van de eiwitten te laten coderen door een bepaalde volgorde van de organische basen in het DNA. Er zijn slechts 4 verschillende basen, maar in groepjes van 3 heeft men wel $4 \times 4 \times 4 = 64$ verschillende mogelijkheden, zodat één zelfde aminozuur (één van de 20) door meer dan één verschillend base-triplet kan geodeerd worden, en er nog voldoende tripletten overblijven voor het uitdrukken van bv. start- en stopsignalen.

Spectaculair knip-en plakwerk

Een aantal belangrijke biochemische ontdekkingen nu hebben de mogelijkheid gerealiseerd een techniek te ontwikkelen om in deze DNA-keten op welbepaalde plaatsen te knippen, er eventueel een ander stuk in te lassen en de ketenuiteinden opnieuw aan elkaar te «*plakken*». Dit «*knip-en plakwerk*», «*genetic engineering*» dus, bleek al vlug tot spectaculaire nieuwe mogelijkheden te leiden. Momenteel kunnen we vaststellen dat zowel de zuivelindustrie, als de brouwerijen en de farmaceutische industrieën betrokken zijn in de productie van antibiotica (evenals van nieuwe vaccins), fel geïnteresseerd zijn in deze nieuwe technologie.

Gemeenschappelijk aan deze zgn. bio-industrieën is het werken met bepaalde schimmel- of bacteriestammen, bijvoorbeeld voor de productie van sommige kazen (Camembert, Gruyère, enz...) of voor sommige antibiotica (penicilline geproduceerd door de schimmel *Penicillium*). Voor deze heeft de genetic engineering een zeer praktisch nut, als

daarmee de eigenschappen (productiviteit bv.) van die schimmels, gisten of bacteriën kunnen verbeterd worden. De brouwerij-industrie zou bijvoorbeeld gebaat kunnen zijn met de productie van een type biergist dat geen di-acetyl groepen meer zou vrijgeven, iets wat momenteel sommige biersoorten een onaangename smaak bezorgt. Ook de productie van belangrijke menselijke hormonen, zoals het **insuline** en het **somatostatine** zou de geneeskunde kunnen vooruithelpen, denken we maar aan het voortdurende insuline-tekort (of -insufficiëntie) bij diabetes-patiënten. Volgens Prof. Billiau (K.U.L.) (1) en Prof. Montagu (R.U.G.) ligt het belang van genetic engineering in hoofdzaak in de nieuwe analysetechniek, wat voor de wetenschap in het algemeen van nut is. Zo kan het bijvoorbeeld bijdragen tot het oplossen van menselijke enzymen welke volgens de traditionele analytische methodes niet konden worden afgezonderd, en waarvan men dus enkel het bestaan kon vermoeden.

1973: Gordon Conference Voorstel tot Moratorium

Op basis van het voorgaande — en de lijst der opgesomde mogelijkheden is lang niet volledig — zouden we kunnen besluiten dat we hier voor één der grootste weldaden t.a.v. het mensdom staan (na de kernwapens en de kern-energie?). Vanwaar dan die kritiek? Tijdens de in juli 1973 in New Hampton (U.S.A.) gehouden **Gordon Research Conference on Nucleic Acids** (2) werd voor het eerst mededeling gedaan van de constructie van recombinante DNA-moleculen en de vermeerdering hiervan door clonering. Tijdens de dezelfde conferentie werd reeds voorgesteld een onderzoeksc commissie in te stellen naar de mogelijke gevaren voor de mens en het milieu van deze technologie, en een tijdelijke stopzetting van alle onderzoek met recombinant-DNA (genetic engineering dus) te bedingen. Dit moratorium werd dus uitgelokt door de oorspronkelijke ontdekkers, en geruchten d'van dan ook de ronde dat dit in feite bedoeld was om de eigen voor-sprong t.o.v. andere onderzoeksinstellingen te behouden. De **National Academy of Sciences (NAS)** stelde hierop in april 1974 een commissie in onder voorzitterschap van Prof. Paul Berg (2). Door deze commissie werd aangedrongen op een nieuwe internationale bijeenkomst, in februari 1975 gehouden in Asilomar (Calif. U.S.A.). Hier kwam men tot een aantal aanbevelingen die verder werden uitgewerkt tot officiële veiligheidsmaatregelen en controleme-

chanismen voor het werken met recombinant-DNA. Het blijft echter zeer de vraag in hoeverre deze nageleefd worden en zullen worden.

Solidair met Galilei

In het mei-nummer van *Natuur en Techniek* van 1978 wordt uitvoerig aandacht besteed aan deze controverses. Prof. W. Szybalski (3) (University of Wisconsin, U.S.) schreef een vrij emotioneel geladen artikel over de nadelen van dergelijke wettelijke beperkingen op het wetenschappelijk onderzoek. Zo verwijst hij naar de onverdraagzaamheid van Inquisitie tegenover wetenschapsmensen als Copernicus en Galilei, evenals andere historische voorbeelden, en haalt hij de woorden aan van ene Zimmerman, lid van het Amerikaanse Huis van Afgevaardigden: «*De inspecteurs die een universitaire onderzoekslaboratorium betreden, zullen even warm onthaald worden als de Gestapo tijdens een nachtelijke overval in de oorlogstijd*». Een wettelijke regeling van het onderzoek over recombinant-DNA is volgens Szybalski dus overbodig

en zelfs nefast. In hetzelfde nummer van *Natuur en Techniek* vinden we ook een artikel van Prof. D. Bootsma en Prof. H. J. J. Leenen (4), beide lid van de *Commissie belast met het Toezicht op Genetische Manipulaties van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen*. (Bestaat zoets ook in België?) Zij betreuren dat in het artikel van Szybalski helaas de argumenten ontbreken waarop hij zijn stellingname baseert, nl. dat bij het werken met recombinant-DNA «*nog nimmer enig risico is aangetoond en de hypothetische risico's geen praktische betekenis hebben*».

Verscheidene recente inzichten, aldus BOOTSMA en LEENEN hebben weliswaar dat gevaar doen relativeren, hoewel een wettelijke regeling noodzakelijk blijft. Argumenten hiervoor vinden ze in de mogelijke besmetting van de gecertificeerde EK 1 of EK 2 stammen van de bacterie *Escherichia coli* met minder afgezwakte en gevaarlijker stammen. Zij pleiten evenwel voor een grote flexibiliteit in het bepalen van de wettelijke richtlijnen.

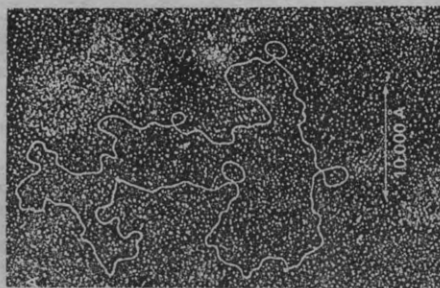

Fig. 3 & 4:
Opname van DNA-moleculen door een electronenmicroscop

(Fig. 3: het DNA van een lambda-bacteriofaag, fig. 4 het DNA van de T X174 bacteriofaag)

Werken met Recombinant-DNA

Drie belangrijke biochemische ontdekkingen hebben de weg geopend naar de vorming van recombinant-DNA, de techniek waarop genetic engineering berust. Vooreerst was dat de ontdekking van de **restrictie-enzymen**, enzymen die in het DNA typische basensekwenties herkennen, en dan op een specifieke wijze deze keten doorknippen. Deze typische basensekwenties hebben waarschijnlijk een zgn. **palindroomstructuur** (een code die van voor naar achter op dezelfde wijze leest, als van achter naar voor, zoals het woord «*L E P E L*».)

Vervolgens ontdekte men de **ligasen**, enzymen die stukken DNA opnieuw aan elkaar binden, die m.a.w. de losgeknipte ketenuiteinden aan elkaar «*plakken*». Om een bepaald gen te vermenigvuldigen, laat ons zeggen voor de industriële productie van één of ander eiwit, gaat men dit gen invoeren in het genetisch materiaal van een bacterie, zoals *Escherichia coli*. Het genetisch materiaal van dergelijke lagere organismen is veel minder omvangrijk dan dat van bv. de mens. Bovendien beschikken deze, naast hun circulair «*chromosoom*», nog over een veel kortere DNA-streng, eveneens circulair aaneengesloten (cfr. fig 3 en 4), die men **plasmide** noemt. Het is van deze plasmiden, en eventueel van hieruit geïsoleerde kleinere cirkels, dat men de basensekwentie onder

controle heeft, een noodzakelijke voorwaarde voor genetische manipulaties.

Aangezien *E. coli* voor heel wat organismen pathogeen kan zijn, blijkt het noodzakelijk om te werken met verzwaakte stammen van deze bacterie, die reeds een goed aantal eigenschappen genetisch verloren hebben. De wettelijke veiligheidsmaatregelen handelen dan ook over het al-dan-niet bruikbaar zijn van welbepaalde bacteriestammen evenals onder welke laboratoriumomstandigheden.

Ook bij Hogere Planten...

Ook het genetisch manipuleren van hogere planten behoort tot de huidige mogelijkheden van genetic-engineering. Aanleiding tot deze nieuwe richting vormde de ontdekking dat ook bij planten bepaalde tumorinducerende bacteriën, stukken DNA in het genetisch materiaal van de plantecel kunnen invoegen (**ti-plasmiden**). Via deze plasmiden zouden landbouw-economisch interessante eigenschappen in hogere planten kunnen ingebouwd worden, bv. de mogelijkheid om toxische herbiciden biochemisch af te breken, iets waar bepaalde bodembacteriën reeds kunnen. Ook op dit nieuwe terrein zullen de toepassingsmogelijkheden vrijwel onuitputtelijk blijken.

TESIS
snelste service
de mooiste kaft
de allerbeste kwaliteit
op Xerox 9500
alleen bij pencoprint

vlug, voordelig en verzorgd

tiensestraat 36
3000 Leuven

pencoprint

telefoon
22 10 39

Ter verduidelijking...

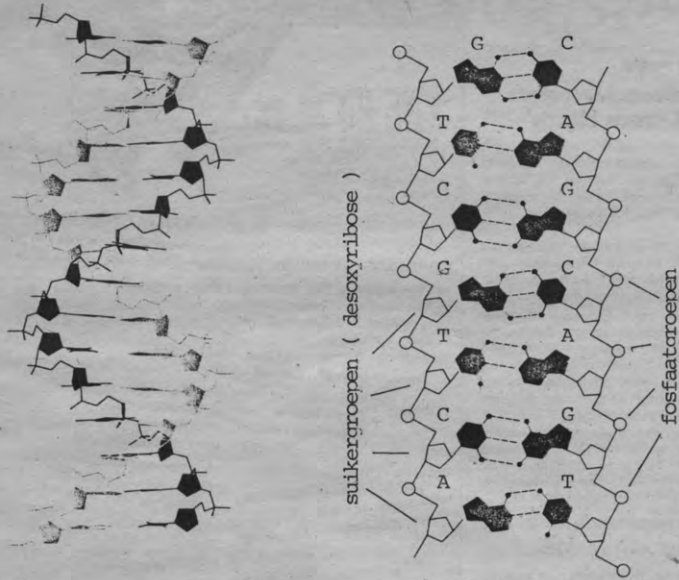

Fig. 1: Model van de DNA-dubbel-helix. De diameter van de helix bedraagt ongeveer 20 Å

(naar L. STRYER)

A: adenine
C: cytosine
G: guanine
T: thymine

Fig. 2: Schematische voorstelling van DNA.

Behoren wij tot De Natuur, of niet?

Een zeer specifiek (hypothetisch) risico werd in de videomontage naar voren gebracht door Prof. J. Schell (R.U.G. en Max Planck Instituut, Keulen). Sommige kankertumoren worden veroorzaakt door virussen, zgn. *oncogene virussen*, die stukjes viraal DNA in het menselijk DNA kunnen inlassen. Het genetisch materiaal van een dgl. virus wordt door de mens gedragen (mogelijk in latente toestand), en zou bij het inbrengen van een menselijk gen in een bacterie, samen met dit gen massaal kunnen vermenigvuldigd worden. Prof. J. Schell verklaart zich bovendien tegenstander van het inlassen van stukken DNA in het menselijk genoom, wat hierin een ernstige verstoring zou tweewegbrengen. Het menselijk genoom is inderdaad veel slechter gekend dan dat van een relatief eenvoudige bacterie als bv. *Escherichia coli*, alleen al omdat het zoveel omvangrijker is.

Tijdens het panelgesprek kwamen ook de **ecologische bezwaren** tegen genetic engineering naar voren: zowel de verstoring van het ecosysteem, zij het dan «slechts» de bacteriële fauna in water of bodem, als van de relatie tussen mens en omgeving. Dit bracht panellid Dr. Volckaert (K.U.L.) tot de filosofische vraag over het wezen van «De Natuur». Ook Prof. Billiau (K.U.L.) wees er op dat de natuur in se een dynamisch gegeven is: het ecosysteem is aan voortdurende veranderingen onderhevig en de menselijke aanwezigheid maakt daar integraal deel van uit. Voor Prof. Billiau betekende deze menselijke aanwezigheid ook menselijke activiteit, en dat is o.a. genetisch manipuleren.

Breidt men de natuurlijke dynamiek zo ver uit dan komt men echter tot een uitgesproken **deterministische visie** op het menselijke handelen (de dynamiek hiervan zou dan volledig opgaan in deze van de natuur), ofwel ontken men noodgedwongen het bestaan van een natuurlijke dynamiek (in een volledig door God gestuurde wereld bv.). Zowel de opmerking van moderator G. Van Steendam om «snelheidsbeperkingen aan te brengen voor de dynamiek waarmee we het ecosysteem wijzigen» als deze van Prof. Billiau zelf «dat we kritisch moeten blijven om het ecosysteem niet te beschadigen» worden contradictoerisch als men deze deterministische visie hadhaaft. Subtieler geformuleerd, maar op dezelfde deterministische basis stellend, is de uitspraak van Prof. De Somer (1): «Het gevaar van genetische manipulatie is hetzelfde als het gevaar voor het ontstaan van een nieuw virus, wat ook spontaan mogelijk is».

Touchant Naïeve Vraag

Er rest ons nog de relatie tussen wetenschap en industrie. Panellid Dr. D'Iserentand (navorser in opdracht van de Brouwerij Artois) poneerde de stelling dat wetenschappelijk onderzoek en industriële toepassing gescheiden van elkaar verlopen: eerst het onderzoek, en zijn er resultaten, dan volgt de toepassing. Chronologisch gezien, valt dat niet te betwijfelen. Vanuit het publiek wees Prof. H. Roelants (K.U.L.) niettemin op het bestaan van precedënten, in de verstrengeling van onderzoek en lucratieve activiteiten: bepaalde bedrijven zouden al patent genomen hebben op nieuwgevormde bacteriën. We pogen het daarnavolgende gesprek tussen panellid Prof. Van Montagu (R.U.G.) en Prof. H. Roelants weer te geven:

Van Montagu: Dat vind ik een touchant naïeve vraag! Deze vraag verwijst naar een **sociaal-economisch** probleem, de positie van de wetenschap in een geïndustrialiseerde maatschappij, doch zij wordt steeds gericht aan de wetenschapsmensen. Dat deze betreft moet men voor ogen houden dat hierin steeds 2 groepen bestaan: zij die aan fundamenteel en zij die aan toegepast onderzoek doen. Zo is de recombinant-DNA-techniek ook en vooral een analysetechniek van algemeen nut (voor zowel de microbiologische taxonomie als de fysiologische microbiologie bv.). De kwestie van die patenten is nog steeds hangende bij het Bureau voor Patenten te Wenen: dat patent is in de USA één of tweemaal toegestaan, maar men is daar op teruggekomen.

Roelants: Het blijft dan toch nog een probleem dat gegevens van fundamenteel onderzoek en van algemeen nut niet vrij circuleren en evenmin algemeen gebruikt kunnen worden.

Van Montagu: Ja, sommige gegevens zouden beter wat meer verspreid geraken. Maar u weet, wetenschapsmensen zijn in feite kletskouzen, fundamentele gegevens geraken zodoende toch verspreid...

Nooit gehoord ...

En tenslotte, we zouden geen 1982 schrijven als we het daar niet over hadden, is er nog het probleem van het bewust misbruiken van genetic engineering voor bv. oorlogsdoelinden. Door Prof. Billiau nooit gehoord maar volgens een bericht verspreid door de C.I.A. zouden de Russen in Afghanistan het dodelijke **Aflatoxine** (dodelijke dosis te situeren rond 600 µg/kg) gebruikt hebben, bereid via genetic engineering...

Wilfried Allaerts

(Meer over het tweede gedeelte van deze informatie-namiddag — over het thema 'Menselijke erfelijkheid' — in een volgend nummer.

teater

Pantagleize — BKT

Michel de Ghelderode, Frans-Belgisch toneelschrijver, wordt dit jaar herdacht in de toneelwereld — een viering van de 20ste verjaardag van zijn overlijden (of de 84ste van zijn geboorte, comme vous voulez). De Ghelderode (eigenlijk Adhemar-Adolphe Louis Martens) debuteerde met een medodrama *La mort regarde par la fenêtre* in 1918 en een publiek pamflet *Le repas des fauves* (1919). Hij werd bekend door de opvoering van *Oude Piet*, een burleske eenakter te Antwerpen in 1923 en *La mort du docteur Faust* (1926) te Parijs. De Ghelderode schreef in het Frans maar verscheidene van zijn stukken werden voor de eerste maal vertoond in een Nederlandse bewerking.

Pantagleize

Situering van het gebeuren: een stad in Europa, na een oorlog en vóór een andere.

Situering van het gebeuren: een stad in Europa, na een oorlog en vóór een andere.

Pantagleize is een filosoof die schrijft voor een modeblad. Elke dag schrijft ie voor zichzelf een banaal zinnetje neer en herhaalt het voor iedereen die het horen wil. De dag van zijn verjaardag, 1 mei, de dag dat zijn lotsbestemming gestalte zal krijgen volgens een orakel, is dat: "Het wordt wellicht een mooie dag vandaag." Diezelfde dag zal ook een zonsverduistering plaatsvinden. Ondertussen zitten een revolutionair comité, een dichter, een ober, een arbeider en Bamboela — een zwarte schoenpoetsers met de jungle nog in zijn armen en benen — te wachten op het teken voor de onturking van de zoveelste revolutie. De actie kan dus beginnen.

Bamboela — een *goeie neger, menéer!* — promoovert Pantagleize's zinnetje tot hét teken en de personages gaan aan het dansen. Pantagleize's enige echte bijdrage tot de revolutie is het stelen van de keizerlijke schat om jodin-dragonder Rachel te behagen. Rachel wordt vermoord en Pantagleize wordt opgepakt. (Pantagleize heeft geen rood haar en is géén verzeileider). De hele familie (dichter, arbeider, ober, Bamboela en Pantagleize) komt voor de krijgraad en wordt geëlimineerd. Het BKT-teater heeft al het voorgaande op een boeiende en originele manier ten tonele gevoerd. Het decor bestaat deels uit houten planken, deels uit een ijzeren kooi met neon-lampen. In dit decor weet het BKT de toeschouwers voor ongeveer 2 en een half uur te boeien. Mogen apart vermeld worden: de knappe vertolkingen van Pantagleize (Bob de Moor), Bamboela (Mark Peeters) en de dichter (Karel Vingerhoets).

Als toeschouwer geraak je het overwel-

digend gevoel van onmacht niet kwijt. Pantagleize staat boven al de revolutionaire toestanden, wil eigenlijk alleen maar naar de zonsverduistering kijken en zijn lotsbestemming achterhalen, maar wordt onvermijdelijk in de gebeurtenissen betrokken en slachtoffer ervan. Dit tragische einde is reeds voelbaar in de quasi onschuldige lieflijke aanspraken door Bamboela tijdens de opvoeringsscène van het stuk. De soepele Bamboela werkt op je lachspieren maar zijn naïef zwart simplicisme wordt erg pijnlijk. Een personage echter om nooit meer te vergeten!

De gegevens van *Pantagleize*: een filosoof, het lot, een revolutie. De rode draad in *Pantagleize*: de betrekkelijkheid.

De Ghelderode verkoopt geen ideologieën: noch rechtse, noch anarchistische, noch kommunistische. Datgene wat over- en doorweegt is het gevoel van machteloosheid dat resulteert in betrekkelijkheid (en vice versa). In *Pantagleize* is geen plaats voor illusies, dromen of zwakheden. Het leger en het gerecht zorgen wel voor de opruiming ervan. De toeschouwers kunnen er niet onderuit — zij worden onrechtstreeks aangesproken door de talrijke raakpunten met de personages; geen identificatie want daarvoor zijn ze te karikaturaal. De toeschouwer heeft de idee waarom het gaat al — lugaar maar kan nog ten volle geboeid worden door originaliteit. In die zin zijn we enorm dankbaar voor het laatste taferel (na de pauze) of voor de originele afwikkeling en dit zowel visueel als inhoudelijk.

Pantagleize door het BKT-teater — een verrassend genietbaar spelgebeuren — een konformiteit met de menselijke onmacht met de relativiteitstheorie van Michel de Ghelderode.

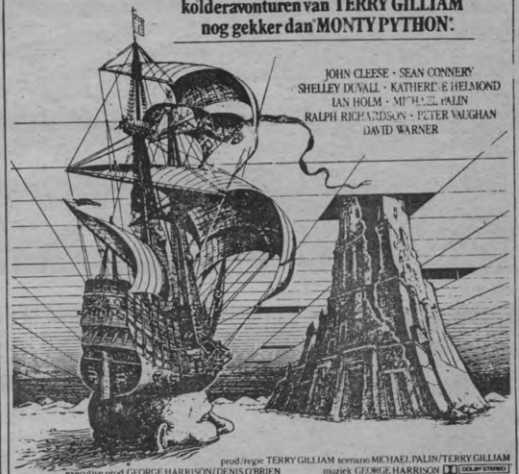
W. Wijnants

TIME BANDITS

na 'LIFE OF BRIAN' nieuwe kolderavonturen van TERRY GILLIAM nog gekker dan MONTY PYTHON!

JOHN CLEESE · SEAN CONNERY
SHELLEY DUNALL · KATHERINE HELMOND
IAN HOLM · MICHAEL PALIN
RALPH RICHARDSON · PETER VAUGHAN
DAVID WARNER

PROGRAMMATIE VAN VRIJDAG 14 TOT DONDERDAG 20 MEI

Alle dagen
Vert. 14.00 u.
Film 14.15 u.

Jackie Chan, de super karaté

Alle dagen
Vert. 15.50 en 22.00 u.
Film 16.05 en 22.15 u.

American werewolf in London (2de week)

Alle dagen
Vert. 17.45 u.
Film 18.00 u.

(2de week) Love Camp

Alle dagen
Vert. 19.45 u.
Film 20.00 u.

(4de week) Time Bandits

Alle dagen
Vert. 24.00 u.
Film 24.15 u.

Je n'al rien en dessous

An American werewolf in London

prod/regie: TERRY GILLIAM scenario: MICHAEL PALIN/TERRY GILLIAM
muziek: GEORGE HARRISON DENIS O'BRIEN
executive prod: GEORGE HARRISON

EXCELSIOR

Veto verdacht van heling

U hebt het recht te zwijgen...

Er staat iemand voor de deur. Ik kan het niet zo onmiddellijk zien, maar ik voel hoe hij me doorheen het spionnetje bekijkt. Ik grabbel naar mijn jas en tas en soepel draait de celdeur open. "Frans Smeets?" Ik mummel bevestigend — blijkbaar heb ik toch enkele uren kunnen slapen. In de plee liggen restanten van de ene Gauloise die bij wijze van gunst gisteravond mee de cel binnemocht..

Ik krijg mijn schoenen terug, en opnieuw een gunst: ik mag even met handen en gezicht onder koud stromend water.

Het gaat nu over de binnenkoer van de kazerne, langsheen de wagens van het apparaat. De BOB-Leuven hokt in een vleugel apart (gelegen naast de Mathildengang), op de 1ste en 2de verdieping.

Ik word binnengeleid in het kamertje waar eerste chef BOB X me gisteravond heeft ondervraagd. Hijzelf is opnieuw aanwezig en doceert er aan de hand van een aantal stalen en monstertjes het verschil tussen "zuivere" en "niet zo zuivere". In het hoekkastje achter glas liggen nog andere spullen uitgestald. Ik heb daar gisteren ook 2 doosjes *Captagon* zien liggen.

Handboeien

Van elk mijner vingertoppen wordt krampachtig nauwkeurig een afdruk op papier gezet. Er wordt me koffie aangeboden maar ik weiger. Ter aanvulling van het trofeënalbum moeten er ook foto's gemaakt. Eentje in profiel (even naar links kijken), eentje frontaal geschoten, en dan nog een kiekje vanop afstand. Vóór mij werd een bordje gezet met allerhande gegevens, mijn naam en "BOB-Leuven" in iets groter kapitalen. Intussen wordt een uitvoerige persoonsbeschrijving op papier gezet. Kleur van de ogen, aantal uitgevalen of gevulde tanden, schoenenmaat. Ik weiger te ondertekenen, dus ik mag ook niet lezen hoe men mij beschrijft.

Ik mag mijn veters dichtknopen en het zwarte vingerspul van de handen wassen. Waarschijnlijk omdat ik even later die handboeien aanmoet — ik protesteer, maar (na enig aarzelen) "...ja, het zijn de voorschriften, dus...". Klik.

Celwagen

De rit in de hortende celwagen naar het

Gerechthof neemt tergend veel tijd in beslag. Er hangt regen in de lucht, en de aan mij geketende rijkswachter is duidelijk door andere dingen geboeid. Hij is niet zo héél jong meer en hij draagt ook niet dat typische rijkswachtersnortje. Enkele porren vóór de parking van het Kremlin (L & W) gluren nieuwsgierig doorheen de vuile combruiten.

Het is vrijdag, dus markt in Leuven. Een tiental marktangers kijken belangstellend toe hoe onze bestelwagen na moeizaam manoeuvreren zich via een zijingang de Justieparking binnenwringt.

Uitstappen. Mijn begeleider blijkt een kop en volle kepi kleiner dan ikzelf. Ietswat kromgebogen sta ik in de regen naast hem te wachten totdat de andere twee de aftandse combi hebben weten af te sluiten.

Graffiti

Via een deur 'Verboden Toegang' klimmen we richting onderzoeksrechter. Daar gaan een aantal cellen aan vooraf. Eén zo'n deur wordt opengemaakt, de handboeien worden losgekoppeld en ik bevind me alleen in een afschuwelijk smerig kamertje dat zelfs niet als kot zou kunnen verhuurd.

In alle 4 hoeken werd recentelijk gewaterd, op de verwarmingsbuizen sporen van vomatie en aangekoekte faecalien. Zelden zag ik zoveel graffiti bij elkaar. Namen, data, initialen. "P.H. — Nieuwerkerken — onschuldig". "Neuken in de kont — *not guilty*". In de cel 1 houten bankje. Ter hoogte van kop en schouderbladen zwarte smurrie op de muur. Hier heeft er meer dan één met het hoofd de muren geramd. Op de gang gekken de rijkswachters met de inhoud uit mijn tas. Vooral het

Wetboek van Strafvordering vinden ze bijzonder grappig.

Onderzoeksrechter: "Kritisch blijven"

Na 1 gruwelijk uur lang wachten mag ik tot bij de onderzoeksrechter. Hij steekt onmiddellijk van wal met vrij scherpe vragen, zonder me hierbij aan te kijken. Ik herhaal mijn BOB-verklaring van de vorige avond.

De onderzoeksrechter blijft streng maar lijkt toch tevreden. Hij dicteert mijn verklaring, en houdt nadien spontaan een korte speech (in voorlopig gehechtersjargon ook *preek* genoemd). Blijkbaar voor Veto bestemd, citeren dus.

Hij heeft geen kwaad oog in 'kritische journalistiek', maar je moet dan ook kritisch tegenover je bronnen blijven. Ook wat betreft de gebruikte middelen. Dat het opneemt tegen militarisme en machtsmisbruik is op zich geen slechte zaak, en als je hiervoor hard wordt aangepakt mag je je niet zomaar laten ontmoedigen. Inderdaad, de individuele vrijheid is ook niet meer wat ze was...

Standaardfoto's met een reukje...

Het gerechtelijk onderzoek is geheim, dus inhoudelijk hierover schrijven mag je niet.

I detail toch maar. De onderzoeksrechter legde me foto's van de dossierroof voor. Volgens hem uitvergrottingen van (een foto van) een krantenfoto die verscheen op de voorpagina van *De Standaard* van 17 april. Maar hoe kom je dan aan zo'n perfecte vergrotingen waarop geen spoor van enige *raster* te bekennen valt? Eén onzer nijvere Veto-speurjournalisten peuterde bij De Standaard de informatie los da DS-redacteur L.B. op eigen houtje de oorspronkelijke DS-fotograaf-negatieven aan de onderzoeksrechter heeft bezorgd; gemaakt DS-afdrucken zouden zijn vernietigd (...volgend nummer een *DS-Recht op antwoord* in Veto'...)

Bijzondere Opsporings Brigade

Teweg naar de BOB, naar gisteravond dus (6 mei). **Vervolg op pagina 7**

DE KOLK ZW
kollektief voor creatief vormingswerk
Bogaardenstraat 29
3000 Leuven
Tel. 016/233252
Bankrekening: 431-0076611-48

ZOMERAGENDA

PLEZAND AAN HET NOORDZEESTRAND
10 dagen in tenten — een festival van kustkreativiteit
Wenduine — 5 tot 15 juli — prijs: 2000 fr

KOMMUNIKATIEKURSUS DROESEEM AAN DE MIDDELANDSE ZEE
een kijk krijgen op hoe mensen met elkaar omgaan en hoe (relatie)problemen ontstaan
twee week-ends- 7-9 en 21-23 mei
Bestelheide Dworp
Begeleiding: Wilfried Van Craen — Prijs: 1800 fr

DRAMA, DRANK EN DROESEEM AAN DE MIDDELANDSE ZEE
zeven bruine dagen rond drama
Centre Azur in Sanary — 22-29/08 — 7300 F
Begeleiding: kris van bouchout

GRENSGESCHILLEN
5 dagen rond schimken en teater
DESTELHEIDE DWORP — 2 tot 6 augustus
Begeleiding: Nik Sercu — Prijs: 2500 fr

INTERNATIONALE KURSUS
dramaweek met buitenlandse gastdocenten
Destelheide Dworp — 25 — 31/07 — 4000 F

METHODIEK VAN DE KREATIVITEITSBEVORDERING
het begeleiden van groepen in creatieve activiteiten
Destelheide Dworp — 2 tot 6 augustus — Prijs 3000 fr

INITIATIE DANSEXPRESSIE IN ZUID-FRANKRIJK
zeven dagen dansen in een ontspannen vakantieoer
Centre Azur in Sanary (Toulon) — 22-29/08 — 7300 F
begeleiding: pol van assche

SPREEKVAARDIGHEID
Oostmelle — 16 tot 20 augustus
Begeleiding: Miet Braem — Prijs: 3200 fr

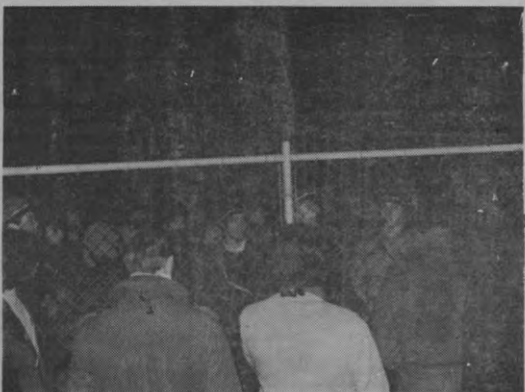
KOMMUNIKATIEKURSUS IN ZUID-FRANKRIJK
een kijk krijgen op hoe mensen met elkaar omgaan en hoe (relatie)problemen ontstaan
Centre Azur in Sanary, 15-22/08 — 7300 F
begeleiding: wilfried van craen

KREATIEVE VAKANTIE IN DE ARDENNEN
VOOR JONGE GEZINNEN
Prijs: 5000 fr
speciaal programma en prijzen voor kinderen
SANKT VITH — 15 — 21 augustus

(zie ook artikelje p. 7)

Vrije Tribune Anti-Imperialistische Bond

Apartheid: een misdaad tegen de mensheid!

Een meeting pro apartheid aan de KUL zou eigenlijk onmogelijk moeten zijn. De apartheid in Zuid-Afrika werd immers door de overgrote meerderheid van de landen van de wereld in de UNO veroordeeld als een "misdad tegen de mensheid".

Bovendien kennen we in België de wet op het racisme, waarin de rassenscheiding of het aanzetten tot strafbaar wordt gesteld.

Bijgaande foto's bewijzen dat het NSV (samen met Protea-KUL de inrichtende organisatoren van bewuste racistische avond) zich ontpopt heeft tot een waarlijk fascistische stootgroep. Daarom vindt A.I.B. het ontoelaatbaar dat de KUL lokalen verleent voor racistische apartheidpropaganda. Het is immers straf dat het Anti-fascistisch front er zelf moet voor zorgen dat de wet op het racisme toegepast wordt en zulks ondanks de tussenkomsten van diverse professoren en o.a. Willy D'Havé, voorzitter van het A.C.W. en lid van de inrichtende macht van de KUL.

Nog straffer is het feit dat we er door de rijksmacht nog voor opgepakt worden ook! Alsof wij de wetsovertreders waren!!!

Café DE GULP
Muntstraat 18 te Leuven
open van 12 tot 05.00 u.
een toffe kroeg
met goede muziek

Misschien eens een creatieve vakantie

Heel wat jongerenorganisaties en reisbureaus zijn de voorbije jaren gaan uitpakken met actieve vakantieformules. Sportvakanties, avontuurlijke vakanties, safaries... Zelfgerenomeerde touroperators snappen dat het publiek meer wil dan een reis, het hotel en de zon en zij bieden in hun folders, een vleugje sport en een mespuntje avontuur en hier en daar een vorig jaar experimenteerde De Kolkkollektief voor creatief vormingswerk met een combinatie met cursus en vakantie en gezien het sukses werden de mogelijkheden dit jaar nog uitgebreid. In deze vakantieformules wordt gezocht om een onspannend vakantiefeertje te combineren met allerlei creatieve activiteiten als dansexpressie, drama, werken met materialen enz.

Enkele titels uit het aanbod van De Kolk zijn: Plezand aan het Noordzeestrand, creatieve vakantie in de Ardennen, Drama, drank en droesem aan de Middellandse zee, initiatie dansexpressie in Zuid Frankrijk...

Voor wie belangstelling heeft ligt een folder klaar op De Kolk, Bogaardenstraat

29, 3000 Leuven en vindt u meer informatie elders in dit blad.

WORDT VERVOLGD

CEPPI
DE WEGEN NAAR BHARATA
een spannend, mysterieus verhaal in kleur

BRABANT TOERISME

Naamsestraat, 6
Tel. 223111 — 227658
(vergunning A1155)

Uitschrijven Bige Tickets

Verhuur minibus (9 pl.)
zonder chauffeur

Prijsopgave
voor eigen organisaties

Busreizen

Steeds gratis koffie!

HET REISAGENTSCHAP MET DE GROOTSTE KEUS DE LAAGSTE PRIJZEN

AGENT JOKER

kreten & gefluister...

Er bestaat geen respakt meer, mevrouw (mijnheer) ? Hebben ze gezegd op de redactie - zet hem maar op 7, en plak er al die reclames rond, dan kan WiVke roepen en fluisteren naar hartelust o Alleen Alma, Brabant Toerisme, De Kolk, De Gulp en Wordt Vervolgd zullen hem horen, juffrouw! o De censuur in Veto is handig weggemoffeld, maar ze bestaat! o Snik

Zijn er nog geslachten, professor? o Wie aandachtig het artikel van WF over Genetic Engineering (deze Veto, pp. 4-5) heeft gelezen, zal de retorische vraag naar het bestaan van een Belgische Commissie voor het toezicht op Genetische Manipulaties niet zijn ontgaan o Wel, Alma, onder ons gezegd die commissie is er — o.a. prof. De Somer zetelt erin o Ja, 'k weet het, Gulpje, ik heb er geen bewijzen voor o Maar ze heeft in elk geval bestaan, want er is een konklusie, en waar konklusies zijn, zijn er commissies o Maar natuurlijk, Joker Die konklusie was dat 'men in feite beter die wetenschapsmensen laat begaan' o Maar gebeurt er eigenlijk wel iets in België waar op toe te zien valt? Ja, hoor, genetica engineering van hogere planten ligt Gent zelfs aan de spits o En we hebben zelfs onze eigenste manipulator, m.n. ene Fredy Horion o Die zou namelijk enige momenten van zuierlust hebben gezocht — volgens de laatste persberichten — bij een Nederlandse prostitutie o En natuurlijk komt daar een klein Horionneke van, want het

missdadig geslachte plant zich voort aan onze ongehoorde snelheid o Nu wordt de spekpater de meest vervente voorstander van abortus o Genoeg daarvoor voor deze week. Volgende week echter zal Veto exclusief uitpakken met een reportage Genen gemanipuleerd te G. •

Voorzichtigheid is de moeder van de porseleinkast o En van de Veto-redactie zij voelt zich enorm gefruikt in naar schrijven- en bewegingsvrijheid o Maar daar hebben we iets op gevonden — als u eerste hand informatie wilt hebben, lees dan elke derde regel van dit Veto-nummer die bevat immers belangwekkende inlichtingen over de door Kommando Hem Day gepikte dossiers o Deze mededeling was evenwel niet gericht aan onze vriend Inspecteur Van Speureuzen o Gesnapt, Speurie? Boer holderderbolde! te Zichen-Zussen-Bolder o Zichen-Zussen-Bolder ligt boven mergelgroeven en dat brengt af en toe nogal wat problemen met zich mee; zo zakte vorig jaar het voetbalveld de dieperik in o En dit jaar krijgen de bodemgeesten het weer in hun hoofd om de plezanten uit te hangen o Een boer was aan 't zaaien op een veld en bemerkte (zomaar, plotseling) een scheur van 1 meter breed o Vorige zaterdag was dat scheurtje! reeds een krater van 10 meter doorsnee o De boer is aan de dobbelike val ontsnapt; het titeltje hierboven was enkel bedoeld om uw aandacht te trekken •

(vervolg van hiernaast)
Veto verdacht van heling

Om 5 uur 's ochtends wordt ASR-secretaris en verantwoordelijk uitgever van Veto, Marcel Meeus, van zijn bed gelicht. Huiszoeken (diezelfde donderdag worden er op 15 verschillende adressen in Leuven, Winksele, Genk, Kortrijk en Oostende huiszoeken verricht). Verhoor. Huiszoeking van de Veto-lokalen in 't Stuc.

Niks gevonden. Geen dossiers, geen negatieve, geen wapens, geen drugs. Wel de deels getikte, deels handgeschreven kopij betreffende de 2de zitting in het proces Van Kerrebroeck, zoals verschenen in Veto nr. 26, ondertekend met FS. Er wordt een telefoonnummer achtergelaten voor FS, met de lakonieke melding zo vlug mogelijk contact te nemen, "voor het goed van MM".

FS neemt telefonisch contact, en er wordt hem uitdrukkelijk gevraagd zo vlug mogelijk langs te komen, zijn verklaring is immers beslissend voor het al dan niet

"vallen van een bevel tot aanhouding tegen MM". De verzamelde Veto-redactie adviseert aanvankelijk negatief. Doch niet zo FS, en hij tuint erin met open ogen...

Over de eigenaardigheden van een BOB-verhoor alicht een andere keer, maar omstreeks 18 u. wordt MM (samen met totaalweigeraar PV) inderdaad in voorlopige vrijheid gesteld.

Iets voor 19 u. een telefoontje van de onderzoeksrechter. "Ja, die is hier. Hij zit me hier verhaaltjes te vertellen en hij denkt zelfs dat ik dat allemaal ook geloof." Zogezegd zou er op de Veto-redactie een bruine map zijn gevonden waarvan niemand weten zou wie ze daar heeft gelegd. Zogezegd, zou, verhaaltjes. De onderzoeksrechter beveelt me hem morgen te zijner beschikking te stellen om 9 uur.

"Je weet wat dat betekent?" Een gratis overnachting. "Spitig genoeg maar daarvoor zijn onze 'doorgangskamers' niet erg comfortabel uitgerust."

Niet zomin als de passanten.

De laatste merels

Een vriendelijke BOB-er bezorgt me een curryworst met friet en een blik cola, keurig te betalen door de verbruiker. Kort daarna word ik door de vriendelijke BOB-er ontschoeid, gefouilleerd en in een cel gestopt. Na enkele seconden keert hij op zijn stappen weer. Hij had verzuimd de deur met de sleutel te sluiten.

Er zijn nu enkel nog de grauwigrijze, gecementeerde celwanden, de smalle witte deur, de plee en de brits. Een gloeilamp in de muur achter beveiligd glas, en een horizontaal opengeklapt raampje waardoor absoluut niets te zien is.

Buiten fluiten de laatste merels. De onderzoeksrechter kijkt met zijn kinderen naar Panorama. Zouden ze Horion al hebben gevat?

F.S.

WERK GROEP VOEDING

Gepigmenteerde rijst met leverblokjes

Voor 4 personen heb je nodig:

- 1 kop volle rijst (200 g) 12
- 30 g linzen 8
- 2 grote wortels 15
- 1 grote ajuin 6
- 300 g varkenslever 40
- 1/2 kg champignons 40
- 1 koffielepel sesamzaad 4
- olie of dieetmargarine 4
- een geutje tamari 2
- 1 takje thijm 5
- kariander 5
- mosterdpoeder 5
- bonekruid 5

Werkwijze

Verhit wat olie in een kookpot. Voeg een koffielepel sesamzaad en de rijst toe. Roer goed om met een houten lepel zodat alle korreltjes een jasje van olie hebben. Voeg nu de gewassen, gekuiste en in stukjes gesneden wortelen toe, het takje thijm, de gewassen linzen, bonekruid en laat het voltallig gezelschap zwemmen in 2 koppen water met een geutje tamari. Breng aan de kook en laat in een ca. 3 kwartier gaar worden op het kleinste vuur. (Deksel op de pot laten en je nieuwgierigheid bedwingen).

Om de saus te maken, mag je de dikke ajuin gesnipperd aanfriten in een weinig olie. Snij ondertussen de lever in stukjes en bak deze blokjes lekker bruin aan alle kanten. Giet er de inhoud van een blik champignons bij en bestrooi met koriader- en mosterdpoeder. Als je veel saus wil, dan kan je nog een tas water toevoegen. Na 10 minuten pruttelen mag je de saus binden met maïsmeel.

Trakteer nu jezelf op een toren bonte rijst, overgoten met deze heerlijke saus.

Smakelijk.

N.B. Lever is om zijn vitamines en mineralen gehalte en de hoge eiwitwaarde een biologisch hoogwaardig levensmiddel. Het is een produkt dat meer waard is dan de prijs waarvoor het verkocht wordt. Lever is vooral rijk aan vitamine A.

Nota van de werkgroep: Bedankt, lieve lezers van Veto voor uw positieve inbreng. Lever is echter ook de stapelplaats van allerlei giftige stoffen. Het is dus zeker niet aangeraden van meer dan 1 maal per veertien dagen lever te eten. U kan echter als afwisseling de stukjes lever vervangen door vis, stukjes stoofvles of meer linzen gebruiken en geen vlees.

De werkgroep.

DE MENU'S DIE U HIERONDER VINDT ZIJN EEN SELECTIE UIT DE VEELHEID VAN MENU'S AANGEBODEN IN DE VERSCHILLENDE ALMA-RESTAURANTS. BIJ DEZE SELECTIE WERD REKENING GEHOUDEN MET EEN PRIJS-KWALITEIT VERHOUDING, M.A.W. DIT ZIJN MENU'S MET EEN ZEER GOEDE VOEDINGSWAARDE EN RELATIEF LAGE PRIJS. UITGAVE: ALMA v.z.w. VOORLICHTINGSDIENST, VOOR INLICHTINGEN EN RELATIEF: E. VAN EVENSTR. 2c 2^e VERD. BUREEL LEO VAN DER AAL TEL. 229911

RESTAURANT ALMA (I), 2 en 3.		(SNACK ALMA II, PAUSCOLLEGE, GAST-HUISBERG, MEISJESCENTRUM.	
MA 17/5	Vis in deeg Stroganoff Gek.aardappelen	Tip : Fruitnagerecht	Varkensgebraad Spruitjes Gek.aardappelen
DI 18/5	Varkensrib Erwtjes Volle rijst	Tip : Fruitnagerecht ENKEL 'S MIDDAGS	Hamburger Rauwkost Kroketten
WO 19/5	Biefstuk Andijvie in room Gek.aardappelen	Tip : Nagerecht naar keuze	Vis van de dag Duglèressaus Cressonnet-puree
DO 20/5	Kip Mais Volle rijst	Tip : Melknagerecht	Alma II : 's avonds en 's middags open Pauscollege : enkel 's avonds open Meisjescentrum + Alma III: enkel 's middags
VR 21/5	Varkenssteak Princesbonen Gek.aardappelen	Tip : Melknagerecht	Kalfsbrood Abrikosen Kroketten
SNACK ALMA 2 ALTERNATIEF.		SEDES.	
MA 17/5	Griekse rijst	Hoofdbestanddelen:ajuin, amandelnoten, hazelnoten, kaas, look, paprika, rauwkost	Varkensgebraad Jardinière Gek.aardappelen
DI 18/5	Bonen Gierst en wortelen	Hoofdbestanddelen:witte bonen, wortelen, roomsaus, kaas, ajuin, venkel, ei	Aïllade Volle rijst
WO 19/5	Spaghetti op 'n Napoli-taans	Hoofdbestanddelen:selder, look, kaas, wortelen, courgetten, rauwkost	Varkenslapje Kamperoueliënsaus Gek.aardappelen
DO 20/5	Alma II : 's avonds en 's middags open Pauscollege : enkel 's avonds open Meisjescentrum + Alma III: enkel 's middags	Alma II : 's middags en 's avonds open Pauscollege : enkel 's avonds open Meisjescentrum + Alma III: enkel 's middags	Alma III: enkel 's middags
VR 21/5	Gebakken gierst met groenten	Hoofdbestanddelen:melksaus, ajuin, paprika, gierst, wortelen, tomaat	Kabeljauw Cadgery Gek.aardappelen

De aangeduide tips zijn een nutritionele aanvulling om het menu volledig te maken.

